

LISA 3. Eesti Sotsiaaluuringusse vähemusrühmade olukorda kirjeldavate andmete lisamine. Isikuandmete töötlemise tingimused.

1. Uuringu üldandmed

- 1.1. Uuringu nimi on „Eesti Sotsiaaluuringusse vähemusrühmade olukorda kirjeldavate andmete lisamine“ (edaspidi uuring).
- 1.2. Vastutavad töötlejad on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Sotsiaalministeerium. Volitatud töötleja on Statistikaamet.

2. Uuringu eesmärk ja õiguslik alus

- 2.1. Statistikaameti läbiviidavasse Eesti sotsiaaluuringusse täiendavate küsimuste (võrdsusandmete mooduli) lisamise eesmärgiks on hinnata võrdse kohtlemise seaduses ja soolise võrdõiguslikkuse seaduses määratletud kaitsvaid tunnuseid omavate vähemusrühmade toimetulekut, sotsiaalset tõrjutust ning ebavõrdsust võrreldes üldpopulatsiooniga. Selleks on vajalik lisada Eesti Sotsiaaluuringusse demograafilised küsimused inimeste seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, religioosse kuuluvuse ning töökohal ja tööotsingutel kogetud diskrimineerimise kohta. Uuring on vajalik, et nii Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kui ka Sotsiaalministeerium saaksid kujundada mõjusaid poliitikameetmeid võrdse kohtlemise edendamiseks ja diskrimineerimise ennetamiseks ning leevendamiseks, samuti meetmete tulemuslikkuse hindamiseks.
- 2.2. Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 13 lõike 1 punktiga 1 kohaselt on kõigi ministeeriumide ülesandeks oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse ning selle finantseerimise korraldamine.
- 2.3. Sotsiaalministeeriumi tegevusvaldkonna piiritleb Vabariigi Valitsuse seadus (edaspidi VVS), mille § 67 lg 1 kohaselt kuulub ministeeriumi valitsemisalasse sotsiaalse turvalisuse, sotsiaalhoolekande ning pensionisüsteemi kavandamine ja korraldamine, sotsiaalkindlustussüsteemide piiriülene koordineerimine, laste õiguste tagamine ja heaolu edendamine, puudega inimeste elukvaliteedi edendamine ja sellealase tegevuse koordineerimine; rahva tervise kaitse, tervishoid ja tervisesüsteemi arendamine, ravikindlustus, ravimid ja meditsiiniseadmed ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.
- 2.4. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevusvaldkonna piiritleb VVS, mille § 63 lg 1 kohaselt kuulub ministeeriumi valitsemisalasse riigi majandus-, ettevõtlus-, digiühiskonna-, tööhõive- ja tööturupoliitika kavandamine ja elluviimine; ettevõtete teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni toetamine ja korraldamine; reaalamajanduse, tööstuse, kosmose ja turismi valdkonna arendamine; ekspordi arendamine ja investeringute kaasamise toetamine, sealhulgas välisinvesteringute usaldusväärsuse tagamine; metroloogia, standardiseerimise, sertifitseerimise, akrediteerimise, tegevuslubade, registrite, tarbijakaitse, toote- ja tööstusohutuse, kaubanduse ja kaubanduse kaitsemeetmete korraldamine, riigi tegevusvaru haldamine, ohutusjuurduse korraldamine; digiarengu ja küberturvalisuse üleriigiline korraldamine ja järelevalve, ettevõtetele ja kodanikele osutatavate piiriüleste avalike teenuste arendamise ja nendest teavitamise koordineerimine, riigi infosüsteemide arendamise koordineerimine, telekommunikatsiooni korraldamine, meediateenuste riiklik järelevalve; töösuhete ja töökeskkonna korraldamine ning **võrdse kohtlemise ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine ja koordineerimine** ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

3. Isikuandmete töötlemise alused, eesmärk ja tingimused

- 3.1. Kogudes Eesti Sotsiaaluuringuga lisaks ka vähemusrühmade iseloomustavaid demograafilisi tunnuseid, on võimalik neid kombineerida teiste Eesti Sotsiaaluuringu käigus kogutavate andmetega, mis võimaldavad hinnata vähemusrühmadesse kuuluvate inimeste koguarvu ning võrdsete võimaluste ja erinevate vähemusrühmade olukorda Eestis. Uuringu tulemusel on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil ning Sotsiaalministeeriumil võimalik hinnata vähemusrühmade toimetulekut Eestis ning vastavalt sellele planeerida ja hinnata poliitikameetmeid.

- 3.2. Uuringu eesmärkide täitmiseks on vajalik Statistikaametil Eesti Sotsiaaluuringu valimisse kuuluvatele isikutele saata uuringukutse ning võtta nendega ühendust käesoleva uuringu läbiviimiseks ning võrdsusandmete moodulile vastanud inimese ja tema leibkonda kuuluvate inimestele Eesti Sotsiaaluuringu raames kogutavate andmete (Eesti Sotsiaaluuringu andmete all on mõeldud siin all kõiki Eesti Sotsiaaluuringu raames töödeldavaid andmeid ehk inimese antud vastuseid, millele on lisatud registriandmed) juurde lisamiseks.
- 3.3. Uuringu läbiviija lähtub oma töös isikuandmete kaitset reguleerivatest õigusaktidest, eelkõige Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2016/679 27. aprill 2016 „füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)“ ja isikuandmete kaitse seadusest (edaspidi IKS). IKS § 6 lõike 5 alusel on täidesaatval võimul võimalik analüüsida andmeid poliitika kujundamise eesmärgil.
- 3.4. Sama sätte kohaselt Andmekaitse Inspektsioon kontrollib enne nimetatud isikuandmete töötlemise algust §-s 6 sätestatud tingimuste täitmist. Andmekaitse Inspektsiooni luba käesoleva uuringu läbiviimiseks on antud **XX.XX.2024** otsusega nr **XX**.
- 3.5. Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 12-14 kohaselt avaldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium seoses uuringuga isikuandmete töötlemise eesmärgid ja tingimused järgnevalt:
- 3.5.1. Uuringu vastutavad töötlejad ja läbiviijad on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Sotsiaalministeerium. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vastutava töötleja esindaja on töövaldkonna andmete juht Deisi Pohlak (e-post: deisi.pohlak@mkm.ee, tel 5912 7349). Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi andmekaitse eest vastutava isiku kontakt on andmekaitse@mkm.ee. Sotsiaalministeeriumi vastutava töötleja esindaja on Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistika osakonna analüütik Age Viira (e-post: age.viira@sm.ee, tel: 534 55 318). Sotsiaalministeeriumi andmekaitse eest vastutava isiku kontakt on andmekaitse@sm.ee.
- 3.5.2. Uuringu isikustatud andmete töötlemise eesmärgiks on valimibaasi loomine Eesti Sotsiaaluuringu valimisse kuuluvatele inimestele uuringukutse saatmiseks ning Eesti Sotsiaaluuringu andmestiku lisamine käesolevale võrdsusandmete uuringule, täiendades Eesti Sotsiaaluuringut küsimustega vähemusrühmade osas, lähtudes IKS § 6 lõikest 5. Võrdsusandmete uuringu küsimustele vastamine ja analüüs toimub andmesubjekti nõusoleku alusel.
- 3.5.3. Uuringu käigus kogutud andmete töötlus toimub Statistikaameti turvalises töökeskkonnas. Kogutud andmed pseudonümiseeritakse enne andmestike kättesaadavaks tegemist ja selle teostab volitatud töötleja (Statistikamet). Pseudonümiseerimise võtit vastutavale töötlejale (MKM, SoM) kättesaadavaks ei tehta. Andmestikele ligipääs on vaid selleks määratud SoMi kui MKMi töö- ja sotsiaalvaldkonna analüütikutel. Analüüsi tulemid (tabelid, joonised jms) läbivad enne väljastamist konfidentsiaalsuse kontrolli, mille viib läbi Statistikaameti töötaja. Tulemused esitatakse statistiliselt üldistatul kujul, tagades, et üksikisikuid ei ole võimalik tuvastada.
- 3.5.4. Uuringu vajadusteks kogutud **isikuandmete säilitamise aeg**:
- 3.5.4.1. Algandmestikku säilitab Statistikaamet 10. aastat. Ligipääs säilitusajal on üksnes Statistikaameti kindlatel töötajatel ülimalt piiratud eesmärkidel.
- 3.5.4.2. Pseudonüümitud andmestikke säilitatakse vastutava töötleja jaoks Statistikaameti teadlaste keskkonnas 10. aastat, et tagada kogutud andmete võrdlemine ka järgmiste Eesti Sotsiaaluuringu vastustega (andmed kustutatakse hiljemalt 2036. a II-s kvartalis).
- 3.5.5. Andmesubjekti õigused
- 3.5.5.1. Andmesubjektil on õigus vastutavalt töötlejalt nõuda:
- 3.5.5.1.1. juurdepääsu andmesubjekti puudutavatele isikuandmetele;
- 3.5.5.1.2. isikuandmete parandamist;

- 3.5.5.1.3. isikuandmete hävitamist;
- 3.5.5.1.4. isikuandmete töötlemise piiramist.
- 3.5.5.2. Andmesubjektil on õigus võtta nõusoleku alusel uuringus (võrdsusandmete moodulisse) kogutud andmete töötlemise õigus tagasi.
- 3.5.5.3. Isikuandmetele ligipääsu ja nõusoleku tagasivõtmisel andmete töötlemise lõpetamist on võimalik nõuda algandmete säilitamise ajal (andmete säilitamise tähtajad vt p. 3.5.4). Vastutaval töötlejal ei ole võimalik tagada ligipääsu pseudonümiseeritud andmetele, kus vastutaval töötlejal ei ole võimalik seostada andmeid konkreetse isikuga.
- 3.5.5.4. Andmesubjektil on õigus esitada vastuväide enda isikuandmete töötlemisele. Vastutav töötleja kasutab andmeid üksnes punktis 1.1 nimetatud uuringu läbiviimiseks.
- 3.5.5.5. Andmesubjektil on õigus isikuandmete töötlemise kohta kaebus Andmekaitse Inspektsioonile või pöörduda vastutava töötleja andmekaitseametniku poole või esitada kaebus halduskohtule.
- 3.5.6. Töödeldavate isikuandmete liigid:
  - 3.5.6.1. Käesoleva uuringuga töödeldakse uuringu eesmärgi täitmiseks vajalikke Eesti Sotsiaaluuringu käigus kogutavaid andmeid (nt sotsiaal-majanduslik seisund, amet ja töötamise sektor, haridus, leibkonnatüüp, sissetulek, toimetulek ning enesehinnangulist tervise seisundit iseloomustavad tunnused) (vt täpsemalt lisa 3) ning isiku nõusolekul täiendava mooduliga järgmisi andmeid:
    - 3.5.6.1.1. Sooline enesemääratlus
    - 3.5.6.1.2. Seksuaalne sättumus
    - 3.5.6.1.3. Trans,-või intersoolisus
    - 3.5.6.1.4. Religioosne kuuluvus
    - 3.5.6.1.5. Diskrimineerimise kogemus töökohal või tööotsingutel
    - 3.5.6.1.6. Diskrimineerimise alus töökohal või tööotsingutel
- 3.5.7. Isikuandmete andmeandjad:**
  - 3.5.7.1. Statistikaametis olevad ja Eesti Sotsiaaluuringuga kogutavad isikuandmed pärinevad Rahvastikuregistrist, Töötukassa, Sotsiaalkindlustusameti ja Maksu- ja Tolliameti registritest ning vastaja enda poolt küsimustikus antud vastustest. Käesoleva uuringuga ehk täiendava mooduliga kogutavate andmete allikaks on inimese enda poolt antavad vastused.
  - 3.5.7.2. Isikute suhtes, kelle isikuandmeid käesolevas uuringus töödeldakse, ei tehta isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 22 lõigetes 1 ja 4 osutatud automatiseeritud otsuseid ega profiilianalüüsi, mis võiksid mõjutada isiku õigusi ja kohustusi.